

นักพิมพ์แห่ง

ทางด้านทฤษฎี

วิทยาศาสตร์

ปริญญาศึกษา

าอบการเขียน

เคริรินทร์วิโรฒ

าพิสิกล์ ของ

เพุณธ์ปริญญา

เก้น.

ัฒนาคุณภาพ

โดยใช้รูปแบบ

ตรมหาบัณฑิต

ารมัธยมศึกษา

ตร์ หลักสูตร

ร์และการคิด

ตรมหาบัณฑิต

ภายนอกของ

เ้าทางการเรียน

งานการศึกษา

ยาลัยขอนแก่น.

ความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์และความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำ
วิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น

THE UNDERSTANDING AND OPINION ABOUT USING HISTORICAL METHOD
FOR LEARNING ACTIVITY PROCESS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS
IN SECONDARY SCHOOL (LEVEL 3 TO 4) KHON KAEN

ทุติยาภรณ์ ภูมิดอนมิ่ง (Tutiyaoporn Poomdonming)*

เยาวภา ประคองศิลป์ (Yaowapa Prakongsilpa)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์และความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น เขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 เขต 3 และเขต 5 จำนวน 215 คน ได้จากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Area or Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับผ่าน (มีคะแนนเฉลี่ย 28.20 คิดเป็นร้อยละ 62.68 ของคะแนนเต็ม) เมื่อพิจารณาเป็นประเด็น พบว่า มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์อยู่ในระดับผ่าน (มีคะแนนเฉลี่ย 10.76 คิดเป็นร้อยละ 71.79 ของคะแนนเต็ม) และมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ (มีคะแนนเฉลี่ย 17.44 คิดเป็นร้อยละ 58.13 ของคะแนนเต็ม)
- 2) ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านหลักสูตร

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ความคิดเห็น การเรียนการสอน

Keywords : Understanding, Historical method , Opinion, The instructional management

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study knowledge and understanding of historical method, and 2) to study opinion on using historical method for instructional management of Social Studies Teachers in Secondary School Level (Level 3 to 4) in Khon Kaen Province.

The samples were 215 Social Studies Teachers in Secondary School Level (Level 3 to 4) in Khon Kaen Province of Educational Service Area 2, 3, and 5, selected by Area or Cluster Random Sampling. The instruments were The Understanding of historical method Measurement Scale and opinion on using historical method for instructional management Questionnaire. Data were analyzed by tallying frequency and calculating the Percentage, Mean, and Standard Deviation.

The research findings found that:

1. For the overall of understanding for using historical method of Social Studies Teachers in Secondary School Level (Level 3 to 4) in Khon Kaen Province, it was in "Pass" level. Score Average is 28.20 that is 62.68% of Total Score Considering each issue, found that they had their basic knowledge of history and historical method in "Pass" level. Score Average is 10.76 that is 71.79% of Total Score Their understanding of steps of historical method, it was in "Lower than criterion" level. Score Average is 17.44 that is 58.13% of Total Score

2. The overall opinion toward using historical method for instructional management of 4 aspects of Social Studies Teachers in Secondary School Level (Level 3 to 4) in Khon Kaen Province, they were in "Highly Agree" Level. Considering each aspect, found that every aspect was in "Strongly Agree" Level ranking in order as follows: 1) the instructional management aspect, 2) the measurement and evaluation aspect, 3) the instructional media and learning resource aspect, and 4) the curriculum aspect.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันทางการศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัจจัยที่สร้างความเจริญมั่นคงให้กับประเทศในยุคสมัยนี้มีไข "ทรัพยากรธรรมชาติ" อีกต่อไปแต่เป็น "คน" ที่มีคุณภาพ ทางปัญญา ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาอย่างมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เพื่อให้คนในประเทศมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ ไปพร้อมๆ กับความเป็นคนที่สมดุลทั้งทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ และด้านสังคมอย่างครบถ้วนตามแบบวิถีชีวิตของไทย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 4 เรื่องแนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 27 ซึ่งมีผลทำให้เกิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มีหลักการมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ เน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล โดยได้กำหนดการเรียนรู้ออกเป็น 8 กลุ่มสาระ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ (กรมวิชาการ, 2545)

เมื่อเป็นเช่นนี้การเรียนการสอนสังคมศึกษาในปัจจุบันและอนาคตจึงไม่สามารถเน้นการท่องจำเนื้อหาความรู้ เพราะการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานการคิด

และนัก
จดจำคว
เครื่องมือ
ประกอบ
สาระวิชา
ของหลัก
คือ มาต
เวลาแล
ทางประ
วิเคราะห์

มุ่งให้ผู้
ซึ่งสอด
ที่กล่าวว
อะไรเกิด
เปลี่ยนแ
เปลี่ยนแ
อย่างยิ่ง
ความจริง
ความรู้ดี
ประวัติศาสตร์
ใช้กระบ
หลักฐาน
เหล่านั้น
หลักฐาน
กระบวนการ
เครื่องมือ
ตั้งแต่อดีต
จดจำเรื่อ
เป็นผลให้
ทางประ
ค่อนข้าง
ประวัติศาสตร์
การเรียนรู้
ประวัติศ
แก่วามป
ที่เกิดขึ้น

of historical
social Studies

ea or Cluster
ent Scale and
analyzed by

Teachers in
age is 28.20
ge of history
understanding
at is 58.13%

of 4 aspects
they were in
Agree" Level
id evaluation

1 (ฉบับที่ 2)
รศึกษา มาตรฐาน
ษาชั้นพื้นฐาน
การศึกษาเพื่อ
ไทยควบคู่กับ
อกเป็น 8 กลุ่ม
ศาสนาและ
ชาต้องใช้เป็น
พื้นฐานการคิด
กฤติของชาติ

สังคมศึกษาใน
ห้องจำเนื้อหา
พื้นฐานการคิด

และแก้ปัญหาต่างๆ ได้นั้น มิได้อยู่ที่การให้ผู้เรียนสามารถจดจำความรู้ต่างๆ ได้มากมาย แต่จะต้องสอนทักษะที่เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (เขาวภา ประคองศิลป์, 2546) ซึ่งในสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ เป็นสาระวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ดังนี้ คือ มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์และสามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

จะเห็นได้ว่าสาระประวัติศาสตร์เป็นสาระที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งสอดคล้องกับทักษะของนิธิ เอียวศรีวงศ์ (2545) ที่กล่าวว่าประวัติศาสตร์ไม่ใช่เป็นเพียงการบันทึกว่าอะไรเกิดขึ้นจริงในอดีต แต่เป็นการอธิบายว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เพราะเหตุใด หรือมีการบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างไร การเรียนประวัติศาสตร์จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการเพื่อที่จะแสวงหาความรู้ความจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งวิธีการแสวงหาความรู้ดังกล่าวจะต้องใช้วิธีการที่เรียกว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องใช้กระบวนการในการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับอดีตของมนุษยชาติ ทั้งที่หลักฐานเหล่านั้นมีความแตกต่างกันทั้งในประเภทของพยาน และหลักฐานต่างๆ ดังนั้นวิธีการทางประวัติศาสตร์จึงเป็นกระบวนการซึ่งต้องอาศัยหลักฐานที่หลงเหลืออยู่เป็นเครื่องมือ แต่ปัญหาในการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือ การสอนที่เน้นการท่องจำจดจำเรื่องราวต่างๆ มากมายที่ได้บรรจุไว้ในตำราเรียนเป็นผลให้มีการใช้ความเป็นเหตุเป็นผลต่อปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ค่อนข้างน้อย นั้นย่อมแสดงว่าการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เกิดความล้มเหลว เนื่องจากผู้เรียนที่ผ่านการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไม่สามารถที่จะนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการดำเนินชีวิต (สายพิน แก้วงามประเสริฐ, 2550) หรืออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล นอกจากนั้น

ประเด็นปัญหาที่มักจะถูกมองข้ามในการสอนประวัติศาสตร์คือ ตัวครูที่ไม่ได้จบทางด้านสังคมศึกษาหรือประวัติศาสตร์โดยตรง จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อจะได้นำวิธีการนี้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการตรวจสอบข้อมูล การตีความ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนและตัวครูสามารถที่จะวิเคราะห์เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต จากหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่อยู่บนพื้นฐานของความจริง หลีกเลี่ยงการท่องจำ หรือจดจำเรื่องราวในอดีตที่บรรจุไว้ในตำราเพียงเพื่อให้ผู้เรียนจดจำเท่านั้น ครูสังคมศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอน และส่งผลให้เกิดการปฏิวัติการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ เกิดมุมมองใหม่ในการคิดวิเคราะห์

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์ของครูสังคมศึกษาพร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่จะนำวิธีการนี้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นเนื่องจากมีสถาบันทางการศึกษาที่ผลิตครูทางด้านสังคมศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาที่มีชื่อเสียง จนเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลของการวิจัยจะช่วยให้หน่วยงานทางการศึกษาได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งสถาบันทางการศึกษาที่มีหลักสูตรสังคมศึกษาจะได้ตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตบุคลากรด้านสังคมศึกษา

2. คำถามของการวิจัย

2.1 ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา(ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่นมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์หรือไม่

2.2 ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา(ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์ของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น

3.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่นทั้ง 5 เขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 472 คน

2) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร คือ ใช้วิธีการเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) และใช้วิธีการเทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 212 คน

3) การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Area or Cluster Random Sampling) โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม ได้จำนวน 3 เขตพื้นที่การศึกษา คือ เขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 เขต 3 และเขต 5 โดยใช้ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ทุกคนในเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 3 เขต เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 215 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

แบบวัดความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของเครื่องมือ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์การสอนสังคมศึกษา ระดับการศึกษา ระดับช่วงชั้นที่สอน คุณวุฒิทางการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้ความเข้าใจใน

วิธีการทางประวัติศาสตร์ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบถูกผิด จำนวน 45 ข้อ โดยแยกเป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ประเด็นที่ 2 แบบวัดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็น

เกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ Likert จำนวน 25 ข้อ และแบบคำถามปลายเปิด (Openended)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนสังคมศึกษาด้านหลักสูตรและด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 4 ท่าน เพื่อให้ค่าคะแนนและข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ จากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Concurrence : IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50-1.00 ทดลองใช้ (Try out) กับครูสังคมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลมาวิเคราะห์ โดยแบบวัดความรู้ความเข้าใจ หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และจากสูตร Livingston (1972 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ & อังคณา สายยศ, 2543) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 สำหรับแบบสอบถามความคิดเห็นใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient-Alpha) ของ Cronbach (1970) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) นำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดขอนแก่นทั้ง 3 เขต เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) นำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแนบในซองแบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนที่

เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ข้อมูลได้ตัว
ข่ายพร้อม
ส่งกลับคืน

4

สำหรับข้อ

เกี่ยวกับการ
เรียนน
ค่าเฉลี่ย (
นำข้อมูลจ
(Content
นำเสนอข้

5. สรุปแล

5

วิธีการทา
การนำวิธี
การสอน
ที่ 3 ถึง
ต่อไปนี้

ประวัติศ
(ช่วงชั้นที่
ความรู้คว
คิดเป็นรือ
ประเด็นผ

เป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับโรงเรียนที่ไม่สามารถไปเก็บข้อมูลได้ด้วยตนเองผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไว้ที่ศูนย์เครือข่ายพร้อมทั้งแนบซองและติดไปรษณีย์อากรเพื่อส่งกลับคืนมา

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ	ความหมายของคะแนน
75 - 100	ดี
60 - 74	ผ่าน
ต่ำกว่า 60	ต่ำกว่าเกณฑ์

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545

3) ข้อมูลที่ได้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดกระทำข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำข้อมูลจากคำถามปลายเปิดมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาจัดหมวดหมู่จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลเป็นแบบเชิงบรรยาย

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์และความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1) ความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์ของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์ผ่าน (คะแนนเฉลี่ย 28.20 คิดเป็นร้อยละ 62.68 ของคะแนนเต็ม) เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นผลปรากฏดังต่อไปนี้

อายุ ประสบการณ์การสอนสังคมศึกษา ระดับการศึกษา ระดับช่วงชั้นที่สอน คุณวุฒิทางการศึกษา

2) ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์ จัดกระทำข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนเต็ม ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังต่อไปนี้

(1) ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ผ่าน (คะแนนเฉลี่ย 10.76 คิดเป็นร้อยละ 71.79 ของคะแนนเต็ม)

(2) ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์อยู่ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ (คะแนนเฉลี่ย 17.44 คิดเป็นร้อยละ 58.13 ของคะแนนเต็ม)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยปรากฏผลดังนี้

(1) ด้านการจัดการเรียนการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.20$)

(2) ด้านการวัดและประเมินผลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.18$)

(3) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.09$)

(4) ด้านหลักสูตร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.06$)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

1) ความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์โดยภาพรวม พบว่า ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับผ่าน (คะแนนเฉลี่ย 28.20 คิดเป็นร้อยละ 62.68 ของคะแนนเต็ม) ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากการที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้บรรจุวิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในสาระประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.1 (กรมวิชาการ, 2545) ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางความรู้ความสามารถของตนเองให้ก้าวทันต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 อีกทั้งการเรียนการสอนสังคมศึกษาในปัจจุบันผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มุ่งเน้นใช้ความเป็นเหตุเป็นผลในการวิเคราะห์หลักฐานเพื่อหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่สงสัยอย่างรอบคอบ และมีหลักเกณฑ์จนสามารถนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญจิรา ศรีหานารถ (2547) พบว่า ครูสังคมศึกษาต้องการที่จะพัฒนาตนเองโดยการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษามากที่สุดในเรื่องการสร้างความรู้ความเข้าใจในวิชาสังคมศึกษาและเกิดทักษะความเชี่ยวชาญในวิธีการสอนสังคมศึกษา เพราะครูที่ดีต้องเป็นผู้มีความรอบรู้โดยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อจะได้นำความรู้เหล่านั้นมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน (ฐิติภัทร ประสิทธิ์พร อ้างถึงใน ประพิน สละ, 2541) ซึ่งสอดคล้องกับ Yeager (2000 อ้างถึงใน เขาวภา ประคองศิลป์, 2545) ว่าการที่ครูมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีการสอน จะเป็นหลักสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติการสอนที่ดีได้และครูสอนจะต้องสามารถจัดวางกระบวนการที่ผสมผสานเนื้อหาและวิธีสอนเข้าด้วยกัน เพื่อที่จะถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดย

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($X = 4.14$) ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากครูสังคมศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพราะขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์แต่ละขั้น ตั้งแต่ขั้นกำหนดประเด็นปัญหา ขั้นรวบรวมข้อมูลหลักฐานข้อเท็จจริงและแนวความคิด ขั้นตรวจสอบวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของข้อมูลหลักฐาน ขั้นตีความและสังเคราะห์ และขั้นนำเสนอข้อมูลต่างๆ ขั้นตอนล้วนแล้วแต่เอื้อให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ด้วยทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การสังเกต การสำรวจ การตั้งคำถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การเปรียบเทียบ การตีความ การจัดหมวดหมู่ และการสรุป เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มุ่งให้ผู้เรียนนั้นเกิดทักษะกระบวนการ คือ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการกลุ่ม (กรมวิชาการ, 2544) นอกจากนี้ผลการวิจัยของ เขาวภา ประคองศิลป์ (2546) พบว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการ อันได้แก่ กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่ม และได้พัฒนาความคิดตามลำดับ จนถึงขั้นสามารถใช้กระบวนการคิดได้ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งเป็นการคิดที่เป็นเหตุเป็นผล โดยผ่านการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลหรือสภาพการณ์ของตนเองในการสำรวจหลักฐานอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล (เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์, 2537 อ้างถึงใน เขาวภา ประคองศิลป์, 2546) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาริยา ศิโรตม (2545) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ นั้นย่อมชี้ให้เห็นว่า การสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญสามารถที่จะพัฒนาคนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้และมีทักษะกระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะความเป็นเหตุเป็นผลโดย

ฝึกค้นคว้า
ค้นคว้าที่
ประกอบ
การศึกษา
พุทธศักร
พุทธศักร
ผู้เรียนเป็น
ความรู้ ค
ปฏิบัติครู
การเรียนรู้
ของสังคม

6. ข้อเสนอ

จัดการศึกษา
สนใจ แล
เรียนรู้สิ่ง
รู้ความเข้าใจ
ประวัติศาสตร์

เกี่ยวกับก

เช่น ชุดฝึก
วิธีการทาง
การสอน
วิธีการทาง

7. เอกสาร

กรมวิชาการ

กรมวิชาการ

กรมวิชาการ

กรมวิชาการ

เกรียงศักดิ์

นิติ เอียว

กับมัธยมศึกษา
วามคิดเห็นอยู่
จะมีสาเหตุมา
ของการสอน
อนของวิธีการ
หนดประเด็น
จริงและแนว
มีคุณค่าของ
ละชั้นนำเสนอ
กระบวนการคิด
เก การสังเกต
รวบรวมข้อมูล
มวดหมู่ และ
สูตรการศึกษา
นั้นเกิดทักษะ
ปัญหา ทักษะ
(กรมวิชาการ,
ประกอบศิลป์
ยวิธีการทาง
เหตุการณ์ใน
ทย ผู้เรียนได้
นการคิดและ
มลำดับ จนถึง
การคิดอย่างมี
ผล โดยผ่าน
กับข้อมูลหรือ
หลักฐานอย่าง
ล (เพ็ญพิศุทธิ์
ประกอบศิลป์,
ของ อารียา
เรจัดการเรียน
มีการคิดอย่าง
การสอนแบบ
ใช้วิธีการทาง
พัฒนาคนให้มี
กระบวนการคิด
เหตุเป็นผลโดย

ฝึกค้นคว้าหาเหตุผลจากหลักฐานใกล้ตัวไปจนถึงการ
ค้นคว้าที่ยากยิ่งและค้นพบด้วยตนเอง (เขาวภา
ประกอบศิลป์, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัด
การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พุทธศักราช 2545 ว่าการจัดการเรียนการสอนต้องยึด
ผู้เรียนเป็นหลักให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ทั้งด้าน
ความรู้ คุณธรรม และทักษะกระบวนการ และในทาง
ปฏิบัติครูจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์และออกแบบการจัด
การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ธรรมชาติของวิชาบริบท
ของสังคมและวัฒนธรรม (กรมวิชาการ, 2544)

6. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

6.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความ
สนใจ และเร่งรัดในการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในเรื่องความ
รู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะกระบวนการของวิธีการทาง
ประวัติศาสตร์ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- จัดอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ
เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
- จัดทำเอกสารเพื่อเสริมความรู้แก่ครู
เช่น ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องทักษะกระบวนการของ
วิธีการทางประวัติศาสตร์สำหรับครู แนวทางจัดการเรียน
การสอนเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการการสอนโดยใช้
วิธีการทางประวัติศาสตร์

7. เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: **คุรุสภาลาดพร้าว**.
- กรมวิชาการ และคณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ ในคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: กระทรวง **ศึกษาธิการ**.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). **คลื่นลูกที่ 5 ประชาชนสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: **ซัคเซมิเดีย**.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2545). **การเมืองของประวัติศาสตร์และความทรงจำ**. กรุงเทพฯ: **มติชน**.

2) หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควร
ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้เอกสารหลักฐาน
ปฐมภูมิจากแหล่งการเรียนรู้ หรือผู้รู้ต่างๆ เช่น แหล่ง
การเรียนรู้ท้องถิ่น ห้องสมุดของสถานศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา ผู้รู้ทางด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผู้รู้ทางด้าน
ศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

3) ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาแหล่ง
การเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
เพื่อเป็นการสืบค้นข้อมูลตามกระบวนการของวิธีการทาง
ประวัติศาสตร์

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจในวิธีการ
ทางประวัติศาสตร์และความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการ
ทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของ
ครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และในส่วนภูมิภาค
อื่น เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางพัฒนาการสอน
โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ให้สอดคล้องกับหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำวิธีการ
ทางประวัติศาสตร์ไปทดลองใช้ในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับ
อื่นๆ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้
วิธีการทางทางประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- นิธิ เขียวศรีวงศ์. (2547). **ชาติไทย เมืองไทย แบบเรียน และอนุสาวรีย์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มติชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เพ็ญจิรา ศรีหามารณ. (2547). **การพัฒนาครูสังคัมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคัมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เยาวภา ประคองศิลป์. (2545). **ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางสังคม : แนวทางการจัดการเรียนการสอนสังคัมศึกษาในปัจจุบันและอนาคต**. วารสารศึกษาศาสตร์ มข, 26 (2), 24-31.
- _____. (2546). **พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคัมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. วารสารศึกษาศาสตร์ มข, 27 (2), 77-88.
- _____. (2548). **ครูกับรัฐศึกษา**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประพิน สละ. (2541). **ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อสถานภาพและบทบาทของอาชีพครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคัมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2545). **โครงสร้างหลักสูตรคณะศึกษาศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกสังคัมศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ล้วน สายยศ, อังคณา สายยศ. (2543). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สายพิน แก้วงามประเสริฐ. (2550; 28 กันยายน). **ถึงเวลาเรือพื้นประวัติศาสตร์แล้ว**. มติชน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2549). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ: สกยบู้กส์จำกัด.
- อารียา ศิโรตม. (2545). **ผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคัมศึกษาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการสอนสังคัมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Lee J. Cronbach. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. New york : Harper & Row.

เป็นนักเรี
การวิจัย
3 มโนม
ต่อสิ่งเร้า
มโนมดิ

เกี่ยวกับ
และมีนัก
ที่ถูกต้อง
สุดท้ายค
ถูกต้องแ

มีมโนม
คลาดเค

และนักเรี

เกี่ยวกับ

คำสำคัญ
Keyword

* นักศึกษา
** รองศาส
*** อาจารย์